

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертацията на Петранка Неделчева

редовен асистент към департамент археология

Каменни колекции от праисторическото селище Микро Вуни, о. Самотраки, Гърция в
контекста на каменните ансамбли от Северноегейския ареал

Проф.д.н. Иван Гацов

Представеният дисертационен труд “Каменни колекции от праисторическото селище Микро Вуни, о. Самотраки, Гърция в контекста на каменните ансамбли от Северноегейския ареал” на Петранка Неделчева включва значителна територия от Северна Егея и Северозападна Анатолия.

В продължение на години Петранка Неделчева е работила над редица каменни ансамбли от неолита, халколита и ранната бронзова епоха, като резултатите от тези изследвания залягат в основата на нейната докторска дисертация.

Всичко това е позволило на дисертантката да представи резултатите си от своите изследвания на реперни археологически обекти като: Микро Вуни, о. Самотраки, Гърция, Троя – раннобронзовите селища, Йени Бадембли - остров Гогчада, селището Кюлюоба в Северозападна Анатолия и др.

Това, което има определено приносен характер е, че за първи път в литературата по въпроса са включени в научно обръщение непубликувани материали от праисторически находища от Гърция и Турция.

На практика е направен успешен опит чрез обработване на толкова обемен археологически материал да се представи изчептателна информация относно каменната технология през късната праистория .

По този начин съответните специалисти получават възможност да се запознаят с резултати, свързани с част от стратегиите за адаптация в един район и период, които на практика бяха бяло петно в археологията на Северна Егея и Северозападна Анатолия.

Още повече че тези резултати на Петранка Неделчева са представени по един напълно отговарящ на съвременните изисквания за научно изследане, начин.

Петранка Неделчева не се е задоволила единствено с технико-типологичния анализ на каменните ансамбли. Изводите, които дисертантката формулира, дават възможност да се получи представа за системите на снабдяване и обмен в отделните райони през късната праистория.

Докторантката е обърнала специално внимание на някои основни типове каменни оръдия. Тя се е стремил да анализира всички етапи на производствения цикъл – от добиването на каменни суровини, получаване на полуфабрикати и тяхното модифициране в сечива, както и използването на тези сечива до излизането им от културно обръщение.

Петранка Неделчева е утвърден специалист и в областта на приложението на количествените методи в археологическите изследвания. С помощта на технико-типологичния анализ и използването на статистически методи за обработка на масовия материал докторантката е създала съответната база от данни.

По този начин е на лице много солидна и полезна база за сравнение. Тази база от данни в бъдеще ще служи със сигурност, като основа за сравнение ще се ползва и от други специалисти, работещи в тази област и в тези райони.

Новото в този труд е също така, че резултатите от изследването на праисторическите каменни технологии са съпоставени с тези от проучванията на различни специалисти в други области на проучване. На практика това е един интегриран подход на изследване, който дава много полезни резултати и до голяма степен ще допринесе да се запълни една празнина в научната книжнина.

В дисертацията на Петранка Неделчева особено внимание е отделено на качеството на графичната документация, а така също и представянето в графичен вид на резултатите от използването на количествените методи. В тази връзка следва да се отбележи, че начините на графично документиране може да бъдат използвани като модел и при други изследвания.

За един период от около 15 години съм имал възможност да работя с докторантката още от времето на нейното следване и след това - вече като редовен преподавател към департамент археология към НБУ в България, Гърция, Турция, Румъния и Грузия.

Петранка Неделчева владее английски, гръцки, руски и немски език, което ѝ позволява да участва в различни международни форуми в Европа и Съединените щати, да ползва свободно научна литература и особено тази на гръцки, да установява и поддържа контакти с научната гилдия зад граница.

Докторантката е участвала и участва пряко като член на редица международни и много престижни експедиции в Северозападна Анатолия, Южен Кавказ, басейнът на долния Дунав. Петранка Неделчева е изнасяла доклади по различни проблеми на праисторическите изследвания от Турция, България, Гърция, Грузия и Румъния.

Петранка Неделчева има своя принос за утвърждаване още повече авторитета на департамент археология към НБУ като научно-изследователско звено, с определена тежест в археологическите изследвания у нас и в чужбина.

Представеният за рецензия труд “Каменни колекции от праисторическото селище Микро Вуни, о. Самотраки, Гърция в контекста на каменните ансамбли от Северноегейския ареал” се предвижда да бъде публикуван като отделна монография.

Това от своя страна със сигурност ще предизвика отзвук сред специалистите, работещи в областта на праисторическите каменни технологии.

Дисертацията на Петранка Неделчева е логично продължение на нейните усилия за сумиране, анализиране и публикуване на част от резултатите ѝ от изследванията ѝ в района Северна Егея и Северозападна Анатолия.

Представеният труд “Каменни колекции от праисторическото селище Микро Вуни, о. Самотраки, Гърция в контекста на каменните ансамбли от Северноегейския ареал” е дисертабилен, отговаря на съвременните изисквания и може да се разглежда като определен принос в изследването на културното развитие в Северна Егея и Северозападна Анатолия.

Смятам, че след увеличаване дела на илюстративния материал в дисертацията, след един допълнителен прочит и редакция, при която да бъдат изчистени някои повторения, както и известна редакторска работа по отношение на езика, дисертационният труд ще може да бъде представен за публикуване.

На основата на всичко казано дотук, позволявам си да предложа на главен асистент Петранка Николаева Неделчева да бъде присъдена образователно - научната степен ”Доктор”.

София, 3.05.2013г.

проф.д.н Иван Гацов.....